

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОЛЕКУЛЯРНОЇ БІОЛОГІЇ І ГЕНЕТИКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Інституту
молекулярної біології і генетики
НАН України, академік НАН
України, д.б.н., проф.

М.А.Тукало

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Інституту молекулярної біології
і генетики НАН України
протокол № 10
від 23. 06. 2026 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПЕРЕВІРКУ НАУКОВИХ РОБІТ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ
У ІНСТИТУТІ МОЛЕКУЛЯРНОЇ БІОЛОГІЇ І ГЕНЕТИКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

Київ-2026

1. Загальні положення

1.1. Положення про перевірку наукових робіт на академічний плагіат (далі Положення) розроблено на основі Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Наукову та науково-технічну діяльність», «Методичних рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності», «Кодексу академічної доброчесності у Інституті молекулярної біології і генетики Національної академії наук України», «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в Інституті молекулярної біології і генетики Національної академії наук України» а також з урахуванням досвіду в цій сфері Національного авіаційного Університету України, Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Національного університету «Києво-Могилянська Академія».

1.2. Положення регламентує процедури проведення перевірки наукових робіт та академічних текстів здобувачів наукових ступенів та співробітників Інституту молекулярної біології і генетики Національної академії наук України (далі Інститут) на наявність текстових збігів з текстами, наявними в базах даних закладів вищої освіти та в мережі Інтернет з використанням інтернет-систем перевірки текстів на плагіат.

1.3. Процедурі обов'язкової перевірки підлягають автореферати та рукописи дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата / доктора філософії / доктора наук, що подаються до офіційного захисту у спеціалізованій Вченій раді, а також рукописи монографій та підручників, що подаються щодо надання рекомендації до друку Вченою радою Інституту, публікації та наукові роботи аспірантів, а також співробітників Інституту, що претендують на керівництво аспірантами, та опубліковані впродовж останніх 5 років за напрямком майбутнього дисертаційного дослідження. Якщо публікації здійснені в виданнях, які дотримуються практики відповідної

перевірки для всіх опублікованих текстів, проводити додаткову перевірку недоцільно.

1.4. Перевірка спрямована на виявлення текстових збігів у текстах рукописів дисертаційних робіт, авторефератах, монографіях та підручниках з текстами документів, наявних в мережі Інтернет та базах даних інших закладів вищої освіти.

1.5. Рішення щодо наявності в тексті та правомірності виявлених з використанням інтернет-систем перевірки текстів на плагіат текстових збігів приймає Комісія з академічної доброчесності Інституту молекулярної біології і генетики НАН України (далі –Комісія) – колегіальний орган, на який покладена відповідальність за організаційно-методичне забезпечення виконання прийнятих в Інституті стандартів академічної доброчесності; виявлення порушень засад академічної доброчесності, з боку співробітників Інституту та здобувачів ступенів вищої освіти.

1.6. За визначення ступеня оригінальності текстів дисертаційних робіт та авторефератів за допомогою інтернет-систем перевірки текстів на плагіат відповідає Вчений секретар спеціалізованої Вченої ради або інший співробітник Інституту, що призначається наказом директора Інституту. Окрім рукопису дисертаційної роботи та автореферату, здобувачі мають обов'язково надати електронну версію документів для її перевірки на наявність текстових запозичень.

1.7. Відповідальність за недопущення випадків академічного плагіату у текстах дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук покладена на наукових керівників/консультантів здобувачів, рецензентів та офіційних опонентів дисертаційних робіт та членів спеціалізованої Вченої ради.

2. Визначення ступеню оригінальності наукових робіт

2.1. Критерієм оригінальності наукових робіт є показник, отриманий за допомогою інтернет-систем перевірки текстів на наявність текстових збігів, що визначається у відсотках і показує рівень оригінальності тексту. Цей показник має бути зменшений на відсоток текстових збігів, що є правомірними.

2.2. Для авторефератів та дисертацій, рукописів монографій та підручників монографій показник оригінальності тексту має становити понад 85%. В разі, якщо показник оригінальності є меншим за 85%, текст передається на розгляд Комісії, яка визначає наявність та правильність цитувань на відповідну наукову літературу, а також правомірність текстових запозичень. Рішення Комісії щодо прийняття чи відхилення тексту має бути аргументованим та зафіксованим і оформленим у вигляді протоколу.

2.3. У разі, якщо показник оригінальності тексту для монографій та підручників становить від 65 до 84 %, такий матеріал підлягає доопрацюванню та повторній перевірці із використанням інтернет-систем перевірки текстів на плагіат.

2.4. У разі, якщо показник оригінальності тексту монографій та підручників становить менше від 64%, матеріал до розгляду не приймається.

2.5. Текстові збіги, що є найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела, усталеними словосполученнями, а також цитування, оформлені згідно чинних вимог правил цитування та посилань на використані джерела, вважаються правомірними.

2.6. У разі виявлення неправомірних запозичень та інших ознак академічного плагіату у текстах рукописів дисертаційних робіт та авторефератів здобувачів наукових ступенів (більше 15%), робота знімається з розгляду, незалежно від стадії, на якій це було виявлено, та не допускається до захисту.

3. Порядок перевірки наукових робіт

3.1. Здобувачі наукового ступеня доктора філософії після попереднього розгляду дисертації на семінарі структурного підрозділу, де виконувалась дисертація, не пізніше, ніж за 10 календарних днів до засідання Вченої ради ІМБГ НАН України з приводу створення разової спеціалізованої Вченої ради для захисту дисертації доктора філософії, надають текст дисертації у електронному вигляді відповідно до технічних вимог інтернет-систем перевірки текстів на плагіат (у форматі pdf A), відповідальній за перевірку особі. Здобувачі ступеня доктора та кандидата наук надають текст дисертації та автореферату для перевірки вченому секретарю спеціалізованої Вченої ради відповідно до технічних вимог інтернет-систем перевірки текстів на плагіат (у форматі pdf A) не пізніше, ніж за 10 днів до попереднього розгляду пакету документів здобувача спеціалізованою Вченою радою з захистів докторських та кандидатських дисертацій.

3.2. Не пізніше, ніж за 3 дні до засідання Вченої ради ІМБГ НАН України з приводу створення разової спеціалізованої Вченої ради для захисту дисертації доктора філософії відповідальна особа надає звіт щодо результатів перевірки голові Вченої ради. Вчений секретар спеціалізованої Вченої ради інформує членів Вченої ради ІМБГ НАН України ради про результати перевірки під час попереднього розгляду дисертації.

3.3. Перевірка рукописів монографій та підручників щодо дотримання правил академічної доброчесності проводиться відповідальною особою, призначеною Директором Інституту на підставі заяви авторів.

3.4. Відповідальна особа здійснює перевірку рукопису монографії чи підручника протягом 5 календарних днів та надає письмовий звіт щодо результатів перевірки директору Інституту. Директор ІМБГ НАН України на підставі наданого звіту визначає порядок подальшого розгляду рукопису. Рішення щодо рекомендації до друку приймається колегіально Вченою радою Інституту.

3.5. Особи, які претендують на керівництво аспірантами, а також потенційні рецензенти дисертаційних робіт здобувачів наукових ступенів, повинні протягом останніх п'яти років мати не менше трьох публікацій за напрямком майбутнього дисертаційного дослідження здобувача. Такі публікації обов'язково перевіряються відповідальною особою, призначеною директором Інституту, на наявність академічного плагіату. Перевірці не підлягають статті, опубліковані у виданнях, які дотримуються практики перевірки всіх опублікованих текстів за допомогою технічних засобів. У разі виявлення ознак академічного плагіату у публікаціях, ці особи не допускаються до керівництва аспірантами.

4. Порядок подання апеляції та її розгляд

4.1. У випадку незгоди з рішенням Комісії з академічної доброчесності, здобувачі або автори мають право у триденний термін подати письмову апеляційну заяву на ім'я директора Інституту.

4.2. Особа, стосовно якої встановлено факт порушення академічної доброчесності та прийнято рішення про притягнення її до академічної відповідальності (або особа, яка подала повідомлення), мають право оскаржити рішення Комісії у порядку, визначеному законодавством та внутрішніми актами ІМБГ НАН України («Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в Інституті молекулярної біології і генетики Національної академії наук України»).

5. Відповідальність авторів та посадових осіб за академічний плагіат

5.1. Встановлення фактів незадовільної оригінальності текстів монографій та підручників є або підставою відмови у наданні рекомендації для друку (унікальність тексту менше від 64%), або відправлення цих матеріалів на доопрацювання (унікальність тексту від 65 до 84%) з

подальшою обов'язковою перевіркою із використанням інтернет-систем перевірки текстів на наявність текстових збігів.

5.2. Встановлення фактів незадовільної оригінальності текстів рукописів дисертаційних робіт та авторефератів здобувачів наукових ступенів (більше 15%) є підставою для зняття роботи з розгляду без права захисту, незалежно від стадії, на якій це було виявлено.

5.3. Виявлення фактів плагіату у творах докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня є підставою для розгляду питання щодо доцільності подальшого перебування даної особи у аспірантурі (докторантурі).

5.4. Встановлення фактів плагіату у творах здобувачів наукового ступеня, які опубліковані без перевірки, є підставою для заборони автору включати такі роботи у перелік своїх наукових публікацій.

5.5. Наукові працівники, здобувачі ступенів вищої освіти та їх керівники, члени спеціалізованої вченої ради та офіційні опоненти несуть особисту відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності передбачену законодавством України та цим Положенням.

5.6. Інститут має право звернутися до відповідних уповноважених органів (за поданням Комісії з академічної доброчесності) щодо позбавлення наукового ступеня або вченого звання осіб, в академічних текстах яких виявлено плагіат.

5.7. Звернення осіб щодо порушення їх авторського права розглядаються на засіданні Комісії з академічної доброчесності.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення набуває чинності з дати його затвердження директором Інституту.

6.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за поданням адміністрації та Вченої ради Інституту та затверджуються директором Інституту молекулярної біології і генетики НАН України.

6.3. Відповідальність та контроль за виконанням цього Положення несуть посадові особи Інституту молекулярної біології і генетики НАН України відповідно до їх функціональних обов'язків.